

Lumi – nagu kauaoodatud külaline...

"Aitab juba! Keerake lumekraan kinni! Ärge irvitage inimeste üle!" Sellise meeletliku palve saatis keegi kaasmaalane EMHI sünoptikuile möödunud neljapäeval.

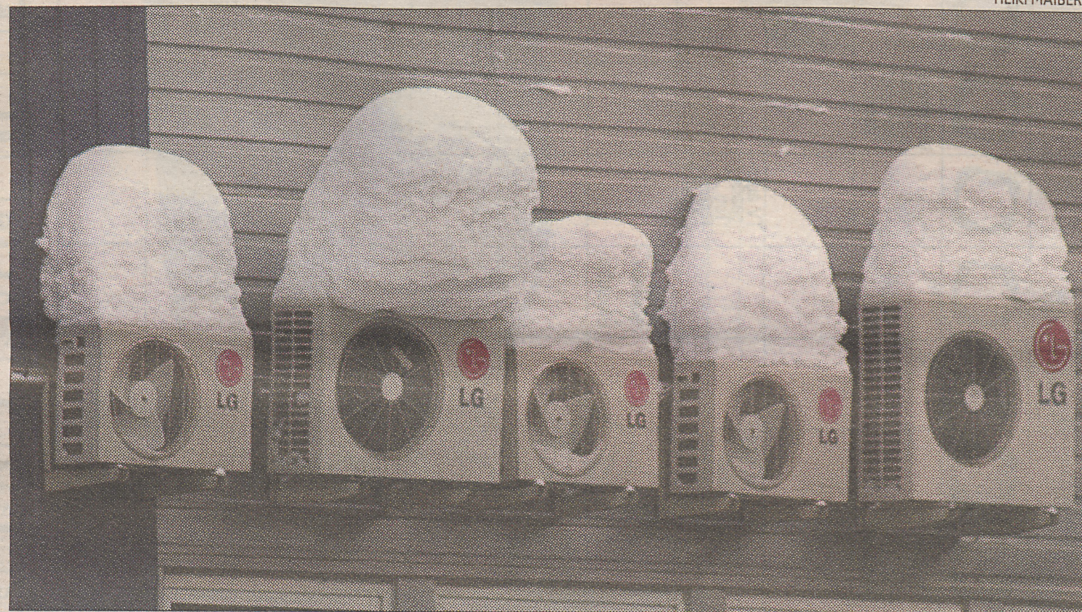
Aastaaegadega on Eestis ilmselt sama lugu nagu meie iseloomuga – algul ei saa vedama, pärast pidama. Nii et sääraseid talvesid võime veel edaspidigi nautida.

Lumega on aga nii nagu mõnikord kauaoodatud külalistega – teevad rõõmu, kui ei jää liiga kauaks ega kipu möllama. Detsembris saime kõik tunda kirklike Monika ja Scarletti visiiti. Lohutav on vaid teadmine, et mujal läks palju hullemini kui meil.

Las kallab!

Möödunud aasta lõpupäeval mõõdeti Kuusikul lumekihi paksuseks 75 cm, mis jäi eelmise talve rekordile (veebruari Jõhvis ja Alajõel) alla kolm sentimeetrit. Muide, see on ka Kuusiku absoluutne lumerekord. Detsembri lumikatte tuseduse rekordeid mõõdeti 21 ilmajaamas!

Jõulukuu paistis silma ka madala õhutemperatuuri poolest: Eesti keskmiseks arvutati EMHIs –6,5°, mis on tervelt 4,4 kraadi

HEIKI MAIBERG

Lund on juba nii kaua ja palju olnud, et ainult kõige kannatlikumad peavad veel vastu.

normist madalam. Õnneks päris pakast me tunda ei saanud. Vaid Jõhvis langes aasta viimase päeva õhtul piiritusesammas kraadiklaasis korraks –21,6 pügalani. Mandril polnud ühtki sulapäeva, Hiiumaal oli vaid üks. Seega ühtlaselt jahe detsembrikuu.

Jõhvi oli ka kuu keskmise temperatuuri poolest Eesti kõige külmem paik (–8,3°), terake soojem oli Jõgeval. Saartel aga märksa soojem – Vilsandil ja Ristnas –3,4°.

Sademeid tuli jõulukuul ikka lume, teralume, jäävihma või lört-

sina. Kui kõik see kraam üles sulatada, oleks veekiht maapinnal keskmiselt 80 mm paksune. Enim sadas Türil (113 mm), kõige vähem aga Vilsandil (49 mm).

Lumetormidest tekitas kõige rohkem elevust Monika-nimeline (ristiema õiguse ostis Berliini Vabalt Ülikoolilt 199 euro eest keegi Monika Pfengle-Sewing), mis tõi Eestisse ööpäevaga juurde kuni 38 cm lund.

Maksimaalne tuule kiirus küündis tormi aegu Dirhamis 26,1 ja Kundas 25,9 meetrini sekundis. Tuuleiilid viisid Tallinnas Patarei merekindluselt

katuse. Lumetormis sähvisid isegi välgud.

Ilmad olid hullud nii läänes kui idas. Suurbritannias töid lumetormid ja pakane kaasa tõelise kaose teedel. Šotimaa transpordiminister Stevenson kaotas koguni oma ametikoha. Poolas hukkus külma tõttu ligi sada inimest.

Moskvas sadas mitu päeva sellist jäävihma, mis halvas täielikult liikluse nii linnas kui lennuväljadel.

Tormine oli ilm ka USAs ja Kanadas. Lumesajud püstitasid seal hulga kohalikke rekordeid.

Austraalia kirdenurk on üle ujutatud veest, mille tõi troopiline torm Tasha just jõuludeks.

Ilmast muiste

Postimees kirjutas 30. detsembril 1913 (12.01.1914 ukj): "Suure lumetuisu tagajärjel on veel praegugi rongide liikumine raudteedel takistatud. Peterburi ja Tartu vahel seisab liiklus täiesti.

Nendes kohtades, kus raudtee küngaste vahelt läbi läheb, olevat lumekord paiguti 3 sülla paksune, hangedest ulatavad vaevalt välja raudteeäärsete kuuskede ladvad. Tartu ja Tapa vahel on umbes 14 versta pikkukselt lahti kaevata.

Niisama on Riia ja Tallinna ümbruses rongide liikumine osalt seismas. Läänud laupäeval saadeti Riias 1050 soldatit teed lahti kaevama.

/---/ Tartu oli pühade ajal raudteehädalisi täis. Palamusel ootas pruut ja pulm Tallinna poolt peigmeest ja Tartust õpetajat laulatusele, aga kumbki ei pääsenud raudteega minema. Nii oli äpardusi tõsisemaid ja naljakaid enam kui küll ja jääb viimane tuisk nii mõnelegi kauaks meelde."

Lõpetuseks soovin lugejaile head uut, 128,53. euroaastat!

AIN KALLIS